

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Pa pošti prejemaj:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnštvo prejemaj:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 33.

V Ljubljani, v sredo, 11. februarija 1903.

Letnik XXXI.

Državni zbor.

Dunaj, 10. svečana.

Znižanje državnih obresti

Danes pred sejo je češki klub sklenil, da konverzijo avstrijske rente izloči iz obstrukcije. Zbornica je vsled tega slabo obiskana, galerije skoraj prazne, ker je izjemoma v zbornici mir in na dnevnem redu suhoparno finančno vprašanje. Že v dveh člankih sem vsaj približno pojasnil finančno stran tega vprašanja. Tudi današnji govorniki v tem oziru niso odkrili novih razlogov niti proti niti za konverzijo. V tem pač soglašajo vsi, da je čas ugoden za znižanje obresti od starega državnega dolga, kako daleč pa naj sega to znižanje, to previdno prepustimo modrosti gospoda finančnega ministra, ki je znan kot veščak v finančnih vprašanjih.

Češka govornika dr. Fiedler in Kaftan sta sicer stvarno govorila, toda odprto sta pustila vprašanje, katera obrestna mera naj se določi za novo državno rento.

V imenu „Slovanske zveze“ je govoril dr. Ploj, ki je kot strokovnjak razpravljal vprašanje. V prvi vrsti je obžaloval, da se ne konvertuje vsa 4,2 odstotna renta v znesku 5026 milijonov kron, temveč le 3620 milijonov. V tem pogledu je tudi zakon nejasen, ker še vedno ni rešeno vprašanje, v koliko so Ogrji dolžni prispevati v poplačilo starega državnega dolga.

Govornik dalje pogrša v poročilu samem jasni in stvarni nagib, ali hoče finančni minister znižati obresti na 4%, na 3,75 ali na 3,5%. Konverzija na 3,5% bi se mogla priporočiti le tedaj, ako se more izvršiti al pari; sicer morajo škodo trpeti dobrodelniki zavodi in mnogi zasebniki, ki imajo svoje novce naložene v državni 4,2 odstotni renti. Samo vojaške kavelje znašajo 24 milijonov kron. Ko je ogrska vlada minolo leto znižala obresti od ogrske rente, je za določeno dobo let pustila občinam prejšnjo obrestno mero, da jih preveč ne oškoduje. Treba je tudi upoštevati, da je avstrijske rente nad 1300 milijonov v inozemstvu in bi bila naša valuta v nevarnosti, ko bi vsi ti državni upniki zahtevali izplačilo v gotovini.

Pač pa meni g. dr. Ploj, naj se začasno znižajo obresti na 4%, torej za 20 vin. od 100 K, čez 6 let pa avtomatično na 3,75%. Tako bi lastniki državne rente mogli o pravem času vladi naznaniti, da so zadovoljni tudi s to konverzijo ali da zahtevajo izplačilo v gotovini.

Konečno naglašajo govorniki, da se konverzija ne more izvršiti brez velike finance in da bode treba bankam za sodelovanje šteti primerno provizijo. Jaz si ne prilastim v tem vprašanju sodbe, a jih je gotovo večina poslancev, ki bi radi dobili pojasnilo, v koliki meri je potrebno sodelovanje bank in koliko bi vsaj približno znašala provizija. Ako bi provizija raznim bankam znašala 180 ali celo 240 milijonov, kakor se sliši in čita, potem smelo trdimo, da država kravo zamenja za kozo. Čemu toliko krika za krompir v oblicah?

V tem oziru smo tudi od gosp. finanč. ministra zastoj pričakovali pojasnila. Vlada mora molčati z ozirom na občutljivost borze. Pač pa je g. dr. vitez Böhmer zatrdil, da je strah pred konverzijo neopravičen. Iz tega zagotovila smemo sklepati, da vsaj za sedaj finančna uprava ne misli znižati obrestne mere pod 4%. Vsa druga pojasnila hoče finančni minister s svinčnikom v roki dati v odseku.

Biankini se je kot dalmatinski poslanec odločno izrekel proti vsaki obrestni meri pod 4%, ker bi bili v Dalmaciji razni zavodi, dežela in občine jako prizadeti in prikrajšani na stalnih dohodkih. Tako ima samo društvo sv. Demetrija v Zadru, čegar naloga je višja ženska izobrazba, nad 1 mil. denarja naloženega v državni renti. Mesto Dubrovnik ima še iz benečanskih časov do 10 milij. imetja, naloženega v vrednostnih papirjih. Če se torej obresti znižajo od 4%, trpela bode Dalmacija ogromno škodo, dobička pa na drugi strani ne dobi nobenega, ker tudi cenen kapital v Dalmaciji ne pospeši industrije, dokler dežela ne dobi potrebnih železnic.

Poslan. Prade je v imenu nemške ljudske stranke jako spretno zagovarjal, da se avstrijske vlade pri vsaki novi nagodbi udajo vedno večjim ogrskim zahtevam.

Mi moramo Pradeju le pritrditi, ker

istina je, da so Ogrji vedno na konju, dočim ga Avstrijci love za rep. Uzemimo le dva slučaja. Avstrijska vlada je v pozni Silvestrovi noči sklenila novo nagodbo z Ogrji. Poznejša zgodovina bode govorila, kako in zakaj. Na vprašanje »kako«, pa moremo že danes odgovoriti, da more biti pl. Szell zadovoljen sam seboj. Tako bodo skupni carinski dohodki ne gledé na kvoto zginili v vreči za skupne potrebe. Okroglo pa znašajo v Avstriji čisti carinski dohodki nad 90 milijonov na leto, na Ogrskem pa 10 do 14. Torej plača takoj Avstrija nad 80%, Ogrji niti 20%.

Drugo dejstvo: Avstrija in Ogrska sta bili avstro-ogrski banki dolžni 80 milijonov goldinarjev. Ogrji so kratko rekli: Plačaj, švaba! Kurzni dobiček je nato znesel 4 milijone, banka sama je odpisala 16 milijonov, ostalo je torej še 60 milijonov tega dolga. Avstrijski finančni minister — na imenu ni ležeče — je plačal 30 milijonov, ostalo je še 30 dolga. In sedaj so naši sosede bili toliko milostivi, da so prevzeli 9 milijonov ali 180.000 gold. na leto v 50 enakih obrokih. Kdor zna, pa zna, to moramo Ogrom pustiti.

Ko je pa avstrijski parlament opetovano sklenil, naj se opusté državne mitnice, takoj je finančna uprava ugovarjala, češ, da ne dobi pokritja za 2 milijona kron iz državne mitnice.

Govorili so še Axmann, dr. Byk, Berger in dr. Menger. Dr. Byk je v imenu poljskega kluba priporočal znižanje obrestne mere pod 4%, ker bi se s tem vobče znižale obresti od dolgov. S strogo kmečkega stališča mu moramo pritrditi, ker kmečka zemljišča v istini donšajo ob dobrih letinah 3, k večjemu 4%, tudi ako ne vračunamo delo domačih rok. Omenil pa sem že zgoraj, da bi le zamorca umivali, ko bi zvišali državne dolgove vsled provizij. Saj ne vemo, kaj nam prinese že bližnja pomlad.

Berger pa je v imenu vsenemške stranke izjavil, da se protivi pod 4% znižani obrestni meri.

Tako je zbornica danes končala prvo branje konverzijskega zakona, ki se je izročil proračunskemu odseku. Finančna uprava

pa pravi: Bis dat, qui cito dat. To je v tem vprašanju istina. Čimpreje je to vprašanje rešeno, tem manj bode zmede mej občinstvom in spekulacije na borzi. Pohlevno vprašanje pa je vendar le umestno: Kakor znano, prihrani si avstrijski finančni minister 13 milijonov kron na leto, ker s 1. septembrom t. l. odpadejo sladorne premije. Brez najmanjšega dvoma dovoli avstrijski parlament konverzijo 3620 milijonov avstrijske rente. Obresti se torej znižajo na leto za 7.200.000 kron, ako se določi kot nova obrestna mera 4 odstotke. Torej dobi finančna uprava okroglo 20 milijonov na leto. Kam pojde ta prihranek? O tem nas morda že danes ali jutri pouči vojni odsek, ako odobri novi vojni zakon.

Ali bi ne bil že skrajni čas, da država občinam plačuje primerno odškodnino za poslev prenešenem delokrogu? To vprašanje je že davno zrelo za rešitev. Mnogi župani in njihovi tajniki že nimajo drugega dela in posla, nego odgovarjati orožnikom, okrajnim glavarstvom, davčnim uradom itd.

Drugo vprašanje je: Kdaj se v Avstriji zniža hišnorazredni davek, ki je »unicum« v vsi Evropi? Na deželi vzame ta davek do 33 odstotkov in v mestih 45 do 50 odstotkov od dohodkov.

Tretje vprašanje: Ali bode finančna uprava znižala sladorni davek?

Tosicernisodržavne, a so ljudske potrebe.

Makedonija.

»Memorial Diplomatique« poroča iz Londona, da se jako živahno pošiljajo depeše med zunanjimi ministerstvi v Londonu, na Dunaju in v Peterburgu glede reform, ki jih ima Turčija izvršiti v Makedoniji.

Ruski generalni konzul v Sofiji Bahmetev je še v Peterburgu, kamor ga je poklical car, da mu natančno poroča o dogodkih v Makedoniji. Z njim je šla tudi njegova soproga, katera si je pridobila med Bolgari in Makedonci mnogo hvalečnosti zaradi skrbi, katero je posvečevala ves čas nesrečnim begunom. Gospa Bahmeteva popisuje stanje makedonskih begunov tako:

opica je smešnejša in dovtipnejša — ta dobi več orehov. In potem, ali je vredno se truditi, premišljati in zidati vetrne gradove? Stopite raje doli, pa se napite z menoj v svetem miru! Škoda vašega truda, kozarec vina je boljši!»

»Slišal boš o naju iz Zavodja«, rekel je mrzlo Lacko, vzel v roke vajeti in švignil z bičem.

»Norca!« mahnil je z roko stari vojak, »uganjaj sem tudi neumnosti, dokler sem bil še kadet —«.

Linica je zaslislala očetove besede, stoječ za steklenimi durmi.

»Nista norca, oče!« potegnili se je zanju z odličnim, ginjenim glasom, »hočeta biti v narodu več kakor lenuha in nekoristna požeruha!«

Kralovsky se je kar začudil. Pogledal je na hčerko: Odkod oni škrlat na obrazu, odkod oni ogenj v očeh? Kaj se je zgodilo z Linico, katera je bila vendar vedno vesela, vedno nagajiva? Kakošne so te besede ž njenih otroških karminovih ustnic?

(Dalje.)

LISTEK.

Slovaška omladina.

Novela. — Spisal Svetozar Hurban Vajansky.

Poslovenil V. P.

(Dalje.)

Veselo je švigal plamenček. Posamezni listi so se krčili, rdečili, cela knjiga je bila v plamenu. Solze neizrekljive radosti, solze tajne zmage so zablesčale v devinih očeh.

»To je moje prvo delo!« dejala je ter se srčno in veselo zasmejala.

Tu prihiti v sobo Lacko.

»Pripravi mi perilo, Linica,« zaklical je veselo, »grem v mesto za par dnij.«

Deva se je ustrašila.

»Aj, aj, ti še kuriš v tako vročem letu! Kaj pa?« in potegnil je na pol sežgan list iz ognja.

Linica mu ni mogla zabraniti.

»Oj, tvoji verzi! Kaj to pomeni? Daj se poljubiti, draga sestra, daj se objeti!«

Lacko je objel svojo sestro, ta je pa skrivala vroče lice na njegovih prsih.

»Zdaj ne boš več kazila našega čistega

slovaškega zraka? Izvrstno! Zata sestrice, izvrstno! Zdaj pa hitro k delu!«

Oči mlade deve so zabliščale naglega, močnega žaru. Njen brat se nič več ne nortuje iz nje. Kliče jo k delu, k važnemu narodnemu delu, ki popolnoma odgovarja onim idealom, kateri napolnjujejo zdaj njeno dušo! Ona se bo udeležila pri velikem delu, pri osvobojenju stiskanih, zaničevanih, zanemarenih!

Zdravljenje mačkov, skrb za kanarčke in sočutje z vrabci se umakne resnemu, važnemu delu! To je bilo preveč naenkrat. Glavica se ji je vrtela — — — Njeno občutljivo srce ji je bilo tako močno, tako smelo, da je moral slišati strogi brat njegovo burno utripanje.

»K delu, pravim!« rekel je Lacko hitro, s poudarkom, nestrpno.

Linica ga je pogledala zaupljivo, ljubeznjivo. Čutila je v sebi dovolj močij; nič se ni ustrašila spojiti se z mladima neustrašenima možema, ki sta se pripravljala na grčavo pot bojov, zatajevanja in trpljenja.

»Tri ali štiri srajce mi daj, Linica, pa hitro!«

Linica je obstala, kakor okamnela. Po-

tem je zajokala glasno: kajti zadnje bratove besede so jo zopet vrgle iz višave njenih mladih, še le pred kratkim vzniklih idealov hipoma v temote prozaičnega stanovanja...

IV.

Mladenica sta se hotela odpeljati v Zavodje. Stefan ni umel izcela, kaj namerava tovariš. Pa njegova odločnost mu je bila všeč. Udal se je torej njegovemu bistremu razumu in njegovi trdni volji.

Ko sta že konja nestrpno razgetala pred hišo, je prišel v vežo tudi stari Kralovsky z dolgo pipo v ustih.

»Tedad se hočeta vendar odpeljati?« dejal je mladeničema. »Le jedna stotinja mojega polka bi zadostila — pa bi bil konec vsem vašim otroškim trudom.«

»Oho, ljubi oče«, odgovarjal je tiho Lacko, »pred našim trudom zbeži cela armada — neumnost in sebičnost. Za stotnije mi uprav malo skrbimo. Mi jemljemo stvar sumarno. Malenkosti niso v našem programu.«

»Ne mešaj, Lacko, ne mešaj«, odvrnil je dobrosrčno stari dosluženec, »mi ljudje smo opice! Affentheater, mein Sohn! Jedna

„Grozni strah, ki je zavlada med prebivalstvom zaradi turškega nasilja, je gnal ljudstvo, da je začelo bežati. Vse je bežalo, kdor se je mogel le gibati, ne glede na to, da leži v gorah visok sneg in vlada strupen mrz. Ljudje so bežali, kakoršni so ravno bili: brez priprav, brez gorke obleke; možje in otroci so skoro vsi gololavi. Brez dvoma jih je mnogo zmrznilo. Mnogo jih je pribežalo v Bolgarijo prestrašenih, raztrganih, z krvavimi ranami. Nekateri so imeli nohte izrte z žarečimi kleščami. Dvema otrokoma, enemu 1½ letnemu in enemu 4 letnemu, so Turki raztrgali usta. Dva druga otroka so Turki oslepili s tem, da so ju držali k ognju toliko časa, dokler se jima niso oči razpočile.“

Ruski listi pišejo vedno odločnejše za Makedonijo. Ze se nabira po uradništvih denar, in javno mnenje je vedno bolj za vojsko proti Turkom.

Sploh je položaj danes skoro ravno tak, kakor je bil pred osvoboditveno vojsko l. 1875.

Dopisnik »Paris Nouvelles« poroča, da je tudi katoliški nadškof na Bolgarskem Me-nini izjavil, da je splošni vstanek v Makedoniji spomladni neizgiben. Novi veliki vezir se ne nadeja ničesar od »reform«.

„S. Petersburgskija Vedomosti« priobčujo obliko makedonskega vstaškega odbora, ki poziva vse svoje podobore na delo za prihodnjo spomlad. Posebno jih poziva, naj nabirajo tudi denarnih sredstev, obleke itd. Člani Mihajlovskega vstaškega odbora so odšli v razna bolgarska mesta, kjer prirejajo shode in nabirajo denar. Polkovnik Jankov je govoril v Plevni.

Iz Makedonije prihaja vedno več beguncev na bolgarska tla. Bolgarska se je obrnila do Turške, naj Turčija beguncem dovoli prost povratek, a Turčija ni nič odgovorila.

Bolgarska je radi oboroževanja Turške v silnih škripcih. Na eni strani ima medene obljube Lambsdorffovih reform, na drugi strani pa ji grozi Turčija. Radi oboroženja Turške je bolgarsko prebivalstvo silno ogorčeno in zahteva od vlade, da stori proti temu odločne korake. Ker je bolgarska vlada vezana na Lambsdorffove obljube in skuša miriti, narašča proti njej tako razburjenje, da je morala v okrajih Kistendil in Plovdiv proglašiti izjemno stanje. »Večerna Pošta« poziva Bolgare, naj se oborožijo in boj proti Turčiji.

Kako smešno hoče pričeti Turčija z reformami, kaže odlok turške vlade, ki pravi, da bo sedaj hitro pričela z zgradbo novih cest v Makedoniji. Na potrebe prebivalstva pri tem Turčija seve ne misli, ampak se hoče z ugodnejšimi cestnimi vezevami pripraviti za vsak slučaj. V ta namen je že določenih 1 milijon frankov. Seveda bode velik del tega denarja izginil v žepih turških uradnikov, pri gradnji novih cest bode pa moralo plačati krščansko prebivalstvo.

V Makedoniji se na nekaterih krajih prebivalstvo nič več ne ozira na turške oblasti in se glede javnih opravil zateka k članom makedonskega odbora, ki edini odločujejo. Tako je na nekaterih krajih nastala že »država v državi«.

O mobilizaciji ruske armade se poroča, da je ruski admiral zbral podatke, koliko ruskih kupčijskih ladij v črnem morju bi bilo sposobnih za prevažanje ruske vojske. Generali Krasomirov in Mylov so dobili nalog, naj bodo pripravljeni s posadkami v Odesi in Sebastopolju. Vojni intendant imajo mnogo posla, da zagotove zadosti živeža. V Sebastopolju je obče mnenje, da je ruska vlada popolnoma pripravljena za vojsko, ako bi Turčija ne hotela izvesti reform.

Albanski pretežent Aladro Kastrioti je bil te dni na Dunaju. Goluhovski ga ni sprejel v avdienci. Kastrioti se sedaj nahaja v Parizu, kjer razvija veliko delavnost za svoje namene.

Najnovejši kandidat za guvernersko mesto v Albaniji je princ Waldemar, mlajši sin danskega kralja.

Slidna vest prihaja iz Bukarešte in trdi, da sta Avstrija in Rusija sklenili, predlagati Turčiji tega princa za generalnega guvernerja Makedonije.

O Albaniji, v kateri ima posebno Italija radi številnega laškega prebivalstva interes, pravi »Popolo romano«, da dokler se bode Avstro-Ogrska držala berlinskega dogovora, ki določa »status quo«, se ni bati Italiji za njene interese, in pravi, da sta se tudi za drug slučaj, ki bi se ugnel zgoditi na Balkanu, Avstro-Ogrska in Italija dogovorili, da je vsaka neugodnost za Italijo izključena.

Pred zaključkom tega poročila so došle še naslednje vesti:

Četo bolgarskih vstašev, katero je vodil bolgarski duhovnik Papa Christo, so premagali pri Konjsko turški vojski. Trije bolgarski kmetje so bili pri tem ustreljeni. Boris Saratov je prišel v Makedonijo. Njegovi pristaši se bodo udeleževali ustanka. Makedonski agentje kupujejo od rumunskih agen-

tov stare puške in jih utihotapljuje preko meje.

»Agence de Constantinople« taji vesti o mobilizaciji turških čet, a izjava bolgarske vlade pobija te turško laž.

Tudi »Figaro« vztraja pri trditvi, da se Turčija mobilizira.

Iz Londona se poroča: Poročila z Balkana se smatrajo tu jako resnimi. V političnih krogih upajo, da se Angliji ne bo treba vmešavati.

Dr. Porzer in Fejervaryjev mejklic.

Javili smo že, da se je minulo nedeljo v St. Hipolitu vršila papeška jubilejna slavnost, pri kateri je imel govor tudi deželni poslanec dr. Porzer. Glasom poročila v »Gr. Volksblattu« je govornik znane Fejervaryjeve besede: »Za Petrov novič pa ljudstvo ima denar!«, tako le kritiziral: »O taki ministri izjavi morem govoriti le z največjim ogorčenjem. Zdi se, da ta gospod (minister Fejervary) ne vé, da je Petrov novič prostovoljen dar, h kateremu se nihče ne sili, ki ga pa radi damo, ker smo zvesto udani svoji cerkvi. Gospod domobranski minister naj bo vesel, da se še sploh dobi ljudi, ki donajajo žrtve za verske ideje, kajti če pride nekoč tako daleč, da pride na vrhunec socialna demokracija, s katero se s svojim mejklicem strinja tudi minister, potem bo gospod general kmalu general brez armade, kakoršne imajo deloma že na Francoskem. Sicer pa Petrov novič ni naprava, znana samo katolikom. Gospod minister je vendar, vsaj tako se dá soditi iz njegove izjave, protestant; kot tak naj pogleda svoje brate v Nemčiji, kolike žrtve donajajo za protestantsko gibanje v Avstriji. Minister naj pomisli, da ni žalil samo verskega čuta ti sošev katolikov, ampak tudi, da tak mejklic ne pristaja ministru apostolskega kralja.«

Razprava o vojni predlogi.

Vojni odsek je v včerajšnji seji skoro docela dovršil nadrobno razpravo o vojni predlogi in bo t. raj v jutrišnji seji, ki se prične eno uro pred zborniško sejo, dogotovil že vse delo. Razprava se je v odseku raztegnila posebno radi tega, ker je vsaka stranka po svojih zastopnikih izražala svoje posebne želje in zahteve in ker se je poleg vladnega načrta prenesavalo tudi več drugih stranskih načrtov, mej temi posebno načrto zakonu glede priprave itd. Pred včerajšnjo odsekovo sejo se je podala k domobranskemu ministru grofu Welsersheimbu deputacija nemške ljudske stranke ter mu naznanila svoje zahteve. Poročilo pravi, da se je razvil tem povodom zelo živahen razgovor ter da je minister obljubil po možnosti ozirati se na zahteve glede nabave vojaških potrebščin in dovoljenja dopustov ob žetvi. Danes je to odposlanstvo naznanilo svoje želje tudi vojnemu ministru Pitreishu. Ker je pričakovati, da tudi ta ne bo šedel z obljubami, je skoro gotovo, da v nemških vrstah vojna predloga ne bo zadela ob noben po seben odpor. Ko bo pa predloga vsprejeta, bo ostalo večinoma le pri obljubah.

Proti jezuitom!

Komaj je bil izrekel nemški kancelar obljubo, da bo delal na to, da se odpravi krivični zakon, kateri brani jezuitom »in njim afiliiranim družbam« vstop na Nemško, že se je začel divji hrup in boj v vsenemškem taboru. Med tem, ko naši slovenski liberalci vedno upijejo, da razširjajo jezuiti nemški vpliv, pa na Nemškem njihovi bratje trobijo, da so jezuiti nemštvu škodljivi. A kdo koraka na čelu tej gonji? Značilno je, da igra ulogo prvega protijeziuitskega bojovníka ultrajudovski »Berliner Tagblatt«. Radovedni smo, kako bodo mogli liberalci zagovarjati protiliberalno postavbo, katera brani svetovnoznanim učenjakom vstop v domovino. Literarni zgodovinar Baumgartner, prirodoslovec Wasman, sociolog Henrik Pesch, modroslovec Tilman Pesch, modroslovec Viktor Cathrein i. t. d. — to so učenjaki prve vrste, katere imeti v svoji sredi bi se morala šteti v čast vsaka izobražena država. A Nemčija je te svoje sinove izgnala kot — zločince! Ako je še kaj pameti v Nemcih, morajo odpraviti tako policijsko nazadnjaško postavbo.

Prememba zborniškega poslovnika.

Poslanska zbornica je koncem včerajšnje seje, ko je završila prvo branje konverzijske predloge ter isto odkazala budgetnemu odseku, izvolila odsek 48 članov, ki se bo dogovarjal o premembi zborniškega poslovnika. Izmej slovenskih poslancev so v odseku: dr. Susteršič, Berks, Ploj in Ferjančič, češki klub je poslal iz svoje srede poslance Hrubyja, Kramarja, Dyka, Stranskega, Začka in Brzorada, kršč. soc. pa princa Liechtensteina, Pattajja, Schraffa in Götza. Sploh se vidi iz imenika posameznih strank, da so poslane v ta odsek svoje najbolje može, kajti od dela v tem odseku je odvisen kolikor toliko ves parlamentarni položaj v bližnji bodočnosti.

Ljudstvo zoper sežiganje mrličev.

Framasoni so hoteli tudi v švicarskem kantonu Tičinu vpeljati sežiganje mrličev. Po tamošnji ustavi pa se more tak zakon uvesti samo z »ljudskim glasovanjem«. Pri glasovanju je bilo 14 644 glasov zoper in le 5389 za sežiganje.

Največ je k temu sijajnemu izidu pripomogel škof magn. Molo, kateri je v krasnem pastirskem listu pojasnil ljudstvu to vprašanje. Katoličani so priredili mnogo predavanj, in tako se je zgodilo, da je liberalni načrt propadel tudi v tem kantonu, ki je pri zadnjih političnih volitvah še volil liberalno.

Italija in makedonsko vprašanje.

Zelo važno izjavo o stališču Italije v zadevi makedonskega vprašanja podaja v eni zadnjih številki italijanski dnevnik »Popolo Romano«. Italija, pravi ta list, mora imeti pred očmi pred vsem ohranitev statusa quo, kakoršen je določen glede Makedonije v berlinski pogodbi. Posebno pa hoče Italija paziti na to, da se ničesar ne premizja na sedanjem stanju v Albaniji. Dokler se bodo interesirane velesile, posebno Avstro-Ogrska, gibale v teh mejah, se italijanskemu prebivalstvu ni treba prav nič vznemirjati. V tej berlinski pogodbi so vpoštevali vse mogoče okoliščine in možno gibanje v Makedoniji. Ravno vsled tega je pa bila vsprejeta v pogodbo klavzula, ki pooblašča Avstro-Ogrsko, da sme pomnožiti svojo posadko v Sandžaku in Novem Bazaru, ki sta najvažnejši točki ob eventualnem povstanku revolucije. Vendar se pa sodi, da ne bo potreba posegati po tem sredstvu, ker bo Turčija prepričala o resnosti položaja že sedanja akcija in torej Avstro-Ogrska ne bo posegla po tem sredstvu. — Kakor se vidi, si Italijani nič kaj ne žele odločnega posredovanja naše monarhije in Rusije, in da bi v tem slučaju gotovo ne zasledovali čimni zgoraj označeni cilj.

Iz brzojavk.

Fejervary zopet odstopa. »Pesti Napok« poroča, da se po rešitvi sedanje vojne predloge umakne s svojega mesta minister Fejervary. Baje je sedaj tudi vladar že pripril temu koraku. Njegovim naslednikom je določen dolejši grof Julij Andraszy, a portfelja še nima v rokah. — Novi vojsko-kaz. pravdni red predloži vojna uprava parlamentoma glasom poročila »Pester Lloyd« še tekom tega meseca. — Avstrija in Črna-gora. Črnogorska vlada je prejela te dni z Dunaja noto, v kateri se predlaga sklenitev trgovinske pogodbe. Črnogorci še niso odgovorili. — Lepe razmere v angleški armadi. Londonsko časopisje priobčuje pismo admirala Cochrane, ki pripoveduje, da je še mnogo topniških polkov, v katerih veljajo telesne kazni za častnike. Pogosto mučijo častnike do popolne onemoglosti. — Revolucija v Venezueli. Iz Caracasa javljajo: 2500 ustašev je opustošilo okraj Rio Chico. Dne 10. t. m. zjutraj je v boj proti njim šlo 2000 mož z dvema topovima. Poveljeval jim je vojni minister. Vladne čete so opoldne vzele Gu-stire. Prejšnji dan si je general Fercer s 1500 možmi osvojil mesto Juarnes ter pregnal vstaše. — Anglija se pripravlja. Angleška vojna uprava je naročila šest novih vojnih ladij, ki morajo po velikosti in moči prekositi vse sedanje, ter šest posebno močnih križark.

Cerkveni letopis.

Novi škof Kralovohradski.

Liberalni listi so že zliili nad Rimom svoj žolč, ko je bil le nekdo brez vsake podlage vrgel v svet domnevanje, da hoče baje vlada v sporazumu s cerkvijo za škofa mesto zaslužnega rajnega Brynychy imenovati nemškega princa Hohenlohe. »Slov. Narod« je že zatrobil v pozavno: »Proč od Rima«.

No, stvar se je zasukala drugače, in imenovan je za škofa kanonik dr. Jos. Doubrava. Rojen je bil 1852. iz jako revne rodbine. Studiral je na paristovski gimnaziji v Pragi in l. 1876. bil posvečen v duhovnika. Nekaj časa v dušnem pastirstvu, je prišel kot učni prefekt v semenišče. Pozneje je postal profesor cerkvenega prava. Literarno je bil vedno delaven. Pisal je večinoma nabožne stvari v »Časopisu katoliškega duhovenstva« in v »Blahovestju«.

Za Ottov »Slovník naučný« je napisal mnogo člankov, večinoma življenjepisje čeških duhovnikov. V konzistoriju je veljal za enega najboljših kanonikov. V poslednji dobi se je posebno potegoval za zgradbo novega semenišča v Pragi. Tudi v sanačni akciji za nesrečno svatovačlavo založno je bil delaven.

Magr. Doubrava je bil pradi nekaj leti v Ljubljani, kjer se je jako zanimal za naše javno življenje, za prospeh Ljubljane, za slovstvene in politične razmere. Spoznali smo v njem veleizobraženega moža in jako odločnega Slovana. Ako ne bodo z njim zadovoljni liberalci, gotovo ne bo njegova

krivda. Češka duhovščina je to imenovanje pozdravila z največjim veseljem.

Katoličani v angleški državi.

V celi angleški državi živi do 11 milijonov katoličanov, v Angliji sami 1.600.000. Vseh nadškofij, škofij, opatij in apostolskih vikariatov skupaj je 124. V Angliji je nadškof (Westminster), 5 škofov, 2424 posvetnih in 1141 redovnih duhovnikov. Za vzgojo duhovščine imajo 4 semenišča in 4 kolege, ki so v zvezi z vseučiliščema Oxford in Cambridge. V parlamentu imajo katoličani 22 nacionalističnih poslancev irskih in 4 poslance, izvoljene v angleških volilnih okrajih. V gosposki zbornici je 32 katoliških lordov, v tajnem svetu pa 16 katoliških članov.

Biblična komisija

je izvolila za predsednika kardinala Rampollo in bo imela seje po dvakrat na mesec.

„Lastni dom“.

Iz Celja, 9. febr.

„Lastni dom«, registrovana delavska stavbena zadruga, z omejeno zavezo v Celju, je izdal svoje poročilo za drugo upravno leto 1902. Iz njega posnemamo: Zadržnikov je 61, mejnimi delavcev 23, obrtnikov 9, posestnikov 5, trgovci 3, duhovnikov 9, uradnikov 7, odvetniki 4, notar 1.

Ob koncu leta 1901 je bilo 36 zadržnikov, kateri so imeli vplačanih 75 deležev po 20 K, v skupnem znesku po 1500 K. V teku leta 1902 je pristopilo 25 zadržnikov, kateri so vplačali 33 deležev po 20 K, v skupnem znesku po 660 K.

Izstopil ni nobeden zadržnik in se tudi izločal ni nobeden delež. Ob koncu leta 1902 šteje zadruga torej 61 zadržnikov, kateri imajo vplačanih 108 deležev po 20 kron, v skupnem znesku po 2160 K.

Zgrajenih je 12 hiš in sicer osem na skupnem zadržnem posestvu v Gaberju, tri hiše na Bregu pri Celju in ena hiša v Čretu v teharski občini. Vse so bile do konca leta 1902 popolnoma dovršene, tako da lastniki s svojimi družinami že od jeseni stanujejo v istih.

Vse dosedaj izvršene stavbe so jako čedne, ustrezajo povsem svojemu namenu in so vsi lastniki zadrugi zaradi tega jako hvaležni. Vsaka zadržna stavba nosi na čelu lično zadržno tablico z zadržno tvrdko.

Pri občenem zboru, kateri se je vršil dne 10. januarja 1903, se je vzelo to poročilo na znanje in se je računski zaključek enoglasno odobril.

Čisti dobiček, ki znaša 870-28 K, se razdeli vsled sklepa občnega zbora tako-le: Deležem se določi 5% dividenda, ki znaša 108 K.

Tajniku in blagajniku nagrada 200 K. Skupaj 308 K.

Ostanek po 562-28 K pa se pridene rezervnemu zakladu, ki znaša 182-51 K in bode torej narasel na 744-79 K.

Zadržna pisarna je v »Narodnem domu« v Celju, I. nadstropje. Predsednik je doktor Iv. Dečko, podpredsednik g. Jos. Kardinar, tajnik in blagajnik gospod Franjo Jost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. februarija.

Društveni domovi. Iz raznih krajev nam dohajajo poročila, da nameravajo zidati ali že zidajo društvene domove. Gotovo bi bilo jako ustrezno marsikateremu društvu, da izve za praktične nasvete društvenikov, kateri so že tu ali tam poizkusili zgradbo takega doma ter spoznali, v kaki obliki je najbolj praktičen. Zato prosimo, da nam gg. somišljeniki sporoče: Kako so zidali društveni dom, s kakimi stroški, kako je razdeljen, koliki so prostori, zakaj se rabi, na kaj je še posebej paziti itd. Poučne podatke bomo objavili v »Slovenecu«.

V celjski okolici prireja politično društvo »Naprej« iz Celja zaupne shode. Doslej sta se vršila že dva taka shoda. Sklenilo se je začeti neizprosni boj zoper zvišanje celjskih nemčurjev.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ameriki. V Čikagi so ameriški Hrvatje imeli sestanek, na katerem so sklenili ustanoviti družbo sv. Cirila in Metoda za Ameriko. Namen družbe bo zbirati prispevke za ustanovitev hrvaških šol v Ameriki.

Razpisano je na prvi gimnaziji v Ljubljani učno mesto za klasično filologijo z nemškim in slovenskim učenim jezikom, na gimnaziji v Novem mestu učno mesto za latinsko in grško kot glavni predmet s slovenskim in nemškim učenim jezikom, oziroma za slovenščino kot glavni in za grščino in latinščino kot postranski predmet. Na višji realki v

Ljubljani je razpisano učno mesto za laščino v zvezi s francoščino in nemščino in učno mesto za matematiko in fiziko. — Prošnje do 20. marca kranjskemu deželnemu šol. svetu v Ljubljani.

— **Umrila je** gosp. notarju Miroslavu Premrovu v Kobaridu hčerka Marica. — V Zagrebu je umrla bivša članica hrvatskega gledališča gospa Dragojla Norveg Freudreich, mati gg. Dragotina in Zvonimira Freudreich.

— **Berač poln denarja.** V nedeljo zjutraj je goriška policija prijela berača Roka Citterja. Pri njem je našla vrečko, v kateri je bilo 220 K in 92 v. bakrenega in srebrnega denarja. Poleg tega našli so pri beraču tudi več bankovcev.

— **Orožništvo.** Orožniška postaja se ustanovi v Vodicah, opusti se pa orožniška postaja v Dragatušu.

— **Slovenska požarna bramba za Celje in okolico** se ustanovi. Nadzorstvo prevzame g. J. Sušnik, graščak na Lahnovu.

— **Grozna nesreča na tržaški električni železnici** se je prigodila včeraj. Pred mestno bolnico je prišla pod voz neka 2 in pol letna deklica. Dete, ki je bilo v spremstvu matere, je hotelo prečkati ulico, ali v hipu je pridrdral tramvajski voz in je zaljubljen uboga otročiča, ki je ostal mrtev na licu mesta. Zavračala Grzečiča so takoj nadomestili z drugim.

— **Hinavstvo celjskih Nemcev.** „Domovina“ poroča: Že nekaj tednov ne najdejo nemški listi primernejše snovi, nego da pišejo o velikanskem razburjenju celjskih Nemcev, ker so bili s prodajo znanega cerkvenega zemljišča baje globoko užaljeni v svojih najsvetejših čustvih. Kakor smo že zadnjič naznanili, so baje zlasti celjske dame že kar začele hirati od same žalosti zaradi oskrunjenega spomina njihovih očetov. Toda kaj se je zgodilo? Celjski opat, katerega že nekaj tednov grdi vse nemško časopisje kot največjega sovražnika celjskih Nemcev, ta dobri opat je pred nekaj leti dovolil celjskemu nemškemu olepševalnemu društvu na zdaj prodanem zemljišču saditi drevesca. Zlat, ko so opata za to dobroto že nečuvno oblatili, domislili so se naenkrat zopet ti nemški kavalirji zasajenih drevesc, ki so zdaj že dorasla v velika drevesa. Oni ljudje, ki so najhuje vpili zoper oskrunjenje prejšnjega pokopališča, začeli so zdaj prvi rovarsko delo na istem zemljišču, zaradi katerega je baje vse celjsko nemštvo v svojih neznanih srcih tako kruto užaljeno. Akoravno bi slovenski kupci zemljišča v tem oziru imeli še tudi kako besedico, vendar se niso uprli izkopavanju teh dreves od strani nemškega društva. Omenjamo pa to dejstvo zategadel, da navedemo nov dokaz o neodkritosti in o dobičkarstvu celjskih Nemcev. Prej so vpili, zdaj prvi začnejo brskati v zemlji, kjer so že pred 30 leti strohneli njihovi in naši očetje. Po časopisih bljujejo ogenj in žveplo na opata in Slovence, na drugi strani se pa ne obotavljajo uživati dobrot, katere jim prepuščajo dobrosrčni opat in toli sovraženi Slovenci. Takšni so, ne posnemajte jih!

— **Kleptomanija.** Bogata vdova Karolina Cortini je vsled kleptomanije utaknila v neki prodajalnici na Reki neko stvar v žep, a bila je pri tem zasačena. Vseled sramote se je pod streho svoje hiše obesila.

— **V proslavo papeževega jubileja.** Slavnost, katero je priredilo »Slov. kat. izobraževalno društvo« v Smartnem pri Kranju v proslavo 25letnega papeževanja sv. Očeta Leona XIII., se je vrlo obnesla. Temu se je pred vsem zahvaliti spretnemu vodstvu g. kapelana V. Paulusa. Njegov lepi govor o škbi Leona XIII. za katoliške aploh, zlasti pa za Slovence, in o njegovih vzvišenih idejah, je poslušalce jako navdušil. To navdušenje si je dalo duška v trikratnem »Slava klicu« na slavno vladajočega Leva. Zatem so se vrstile deklamacije, presledke pa je izpolnil mešani zbor z ubranim petjem. Deklamatorja, da si sta šele prvič nastopila, sta častno rešila svojo nalogo. Pevcem in deklamatorjem bodi na tem mestu izrečena zahvala, združena s klicem: »Le tako naprej!« Po končanem programu je tajnikov namestnik v vznešenih besedah bodril k slogi med izobraževalnim društvom in požarno brambo, katere se je v zadnjem času pričela krhati. Na to se je razvila živahna prosta zabava.

— **Spopolnjenje tržaškega pristanišča.** Tozadnje konference so se završile včeraj. Predloženi projektu so zainteresirani činitelji pritrdili soglasno. V obče se od izvedenja tega projekta pričakuje nova doba za Trst in prekomorsko trgovino monarhije. Tudi zastopniki magistrata in trgovinske zbornice so izrekli brezpogojno priznanje velikanskemu in srečnemu rešenju vprašanja spopolnjenja tržaškega pristanišča.

— **Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem.** V črnomaljskem okraju je bil imenovan pomožnim učiteljem neki absolvirani tretješolec; ponujajo se pa okrajnim

šolskim svetom za pomožne učitelje tudi umirovljeni konduktjerji in strojevodje.

Ljubljanske novice.

Vzdignjeno gnezdo židovskih kolporterjev. Predvčerajšnjem je mestna policija vzdignila gnezdo židovskih kolporterjev. V Kreutzerjevi hiši na Marije Terezije cesti in v neki hiši na Gruberjevi cesti so imeli skladišča za razne romane nemške in slovenske romane, s katerimi so preplavili celo deželo.

Prijeti dezertjer. Dezertjer Ivan Mehle iz Grosuplja je bil včeraj v mestu prijat. Izročili so ga vojaški oblasti.

Na vreme se ne razumije. Neznani zlikovci se poskušovali na vremenski hišici v parku ob Bleiweisovi cesti barometer in termometer.

Ljubljanska društvena godba ima razun 15., 23. in 24. t. m. vsak dan do 12 moči, nekatere dneve tudi vso godbo na razpolago. Godba oddaja se tudi na deželo in sicer najmanj 6 moč. Natančnejša pojasnila daje odbornik g. F. Čuden, urar na Mestnem trgu.

V mejnarodni panorami je še do nedelje razstavljena poučno-zanimiva serija »Otčja v Tihem morju«, ki nam pojasnjuje posebnosti posamnih otokov bodisi pri prebivalstvu bodisi v prirodi. Obenem se vidijo posamni prizori z nemške ladije »Hertha«. — Velezanimiva serija pride na vrsto prihodnji teden z naslovom »Dežela in ljudje v Algiru« ali prvo potovanje od Algira do Biskre. Potovanje po severni Afriki, ki pride na vrsto v dvanajsetih serijah, se pričinja topot v Algiru, čegar zanimivosti se podajajo v desetih slikah, ter se nadaljuje preko Mers el Kebira. St. Andreja, Setifa, Konstantine, Bougie, Guelme in El Kantari do večjega mesta Biskra. Vmes so seve zanimivi prizori iz življenja in prometa. — Za zadnji teden februarja se pripravlja serija »Tegernsko jezero« v južnem delu Bavarke v podnožju tirolsko-bavarskega mejnega pogorja.

Petindvajsetkrat kaznovan in se še ni pobiljšal. Včeraj popoldne vkradel je v Prešernovih ulicah izpred prodajalnice Ane Vesel delavec Ivan Jerše, stanujoč na Glincah št. 13, srajco in spodnje hlače in je šel na to takoj v Zupanovo prodajalnico, kjer je srajco prodal tesarju Andreju Zormanu iz Male vasi št. 30, da je dobil drobiž za žganje. Ko je Zorman šel iz prodajalnice in nesel v roki srajco, srečal ga je Fran Vesel, ki je poznal blago in vsled tega Zormanu ustavil. Leta pa je šel takoj nazaj v prodajalnico in pokazal Veselu Jeršeta, od katerega je bil srajco kupil. Vesel je dal Jeršeta aretirati. Jerše je zelo nevaren tat. Bil je že nad petindvajsetkrat kaznovan in tudi že izgnan iz ljubljanskega mesta. Policija bo Jeršeta izročila deželnemu sodišču.

Nezgoda mestne uboge. Ivana Bonač, mestna uboga, stanujoča na Karlovski cesti št. 70, je danes ob 1/10 uri v Kopitarjevih ulicah padla na tla in obležala nezavestno. Spravili so jo v bližnjo hišo in jo krepčali, da se je spravila k sebi. Čez nekaj časa se jej je toliko zboljšalo, da je mogla iti sama domov.

V Ameriko. Danes ponoči se te stukajšnjega kolodvora odpeljalo 128 izseljencev v Ameriko, med temi je 126 Hrvatov in le dva sta bila Kranjca.

Žemlje je kradel. Pekovski pomočnik Fran Fiorjančič, Stari trg št. 3, je danes zjutraj v Koroških ulicah, št. 3 zasačil 13 letnega dečka S. Z., ki mu je kradel žemlje iz korbe. Vzel mu jih je že večkrat popred. Tat je bil gotovo lačen.

Vajenec tat. Zaprli so mizarkega vajenca Jožefa Miakaria. Ukradel je svojemu mojstru Francetu Burgerju v Sp. Siskih 12 novih ključavnic in jih prinesel v prodajalnico Schneiderja in Verovškega na Dunajski cesti, kjer je dejal, da jih je tamkaj kupil njegov gospodar Peterca, ki jih pa sedaj pošlje nazaj, ker mu niso po volji, in zahteva denar nazaj. V prodajalnici so poznali, da ključavnice niso bile tam kupljene, in so tudi po nekem možu, ki je bil v prodajalnici, zvedeli, da je fant, ki je prinesel ključavnice, vajenec pri mizarju Burgerju v Sp. Siskih. Poslali so po tega in fanta zadržali nazaj. Ko se je dognalo, da je Miakar ključavnice ukradel, so poslali po policaja, ki je Miakaria aretirati.

Divji lovci pod Tivoli. Včeraj popoldne sta bila v parku pod Tivoli prijeta dečka Fran in Viljem Leben, stanujoča v Rebru št. 3, katera sta ptičem metala zrna, potem pa jih s fračo streljala. Fanta so izročili policiji.

Radi surovosti aretirani. Ivan Potrebuješ, hlapec pri Traunu na Glincah, je včeraj popoldne na Bleiweisovi cesti neusmiljeno pretepal konja, ker nista mogla na posuti cesti speljati voza naprej. Policaj je surovega hlapca zapisal.

Dolgoprstni karami. V Blumauerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah je bilo danes ponoči Antonu Sejnu, posestniku iz Jušče vasi ukradenih 30 K. Sejn je bil v gostilni

pri peči zaspal. To priliko je porabil neki uzmovič, da mu je izmaknil iz žepa denarnico. Zaprli so karamija F. F., kateri je na sumu, da je okradel Sejna, ker je bil on v gostilni in sedel pri Sejnu. Malo časa popred, predno se je Sejn zbudil, je karami zapustil gostilno, šel pa ni domov, marveč je celo noč popival po gostilnah in kavarnah, da si je o njem znano, da nima denarja. Ko so ga prijeli, so našli še pri njem 10 kron. Kje jih je dobil, se ne more izkazati. Policija je karamija izročila sodniji.

Izgubljene stvari. Natakarija Marija Grilo, stanujoča v Dalmatinovih ulicah št. 9, je izgubila včeraj na poti od Poljanske ceste, Vodnikov trg, Pred škofijo, Spitalske ulice in po Miklošičevi cesti do doma črno modro boč. — Avgust Klinc, trgovec z vinom, Poljanska cesta št. 75, je zgubil včeraj popoldne v Lattermanovim drevoredu srebrno anker-remontoar-uro. — Ivan Pangrtič z Brezovice v Kočevskem okraju je izgubil neznanu kje v mestu zlat prstan s 4 rudičimi kamni. — Delavka v predilnici Marija Jančar je izgubila od pošte po Dunajski cesti do Dalmatinovih ulic črno boč.

Stavbišča na prodaj. Zemljišče, imenovano škofijska pristava, je prišlo v obseg mesta. Zato se morajo njive in travniki odstraniti in prostor v smislu regulacijskega načrta za mesto razdeliti na stavbinske prostore. V tem smislu je parcelacija izvedena in od obšč. mestnega sveta odobrena. Ako se odračunajo razne ceste, za katere se bo moral prostor mestu brezplačno odstopiti, iznosijo vse parcele skupno 54347 45 m². Lega je ugodna, zemljišče leži pri sv. Petra cerkvi proti progji južne železnice; ker so tla peščena, so jako ugodna za zidanje. Proda se pa vse zemljišče vkup ali pa po že določenih parcelah; po odločbi mestnega magistrata se mora zidanje početi ob sv. Martina cesti in onda pomikati se nazaj proti mestu, zato so tudi v tem redu parcele na prodaj. — Natančnejša pojasnila in vpogled v odobreno razdelitev more podati g. Josip Jeglič, ravnatelj »Gospod. zvezek«.

Književnost in umetnost.

* **Slovensko gledališče.** Jutri poje prvič na slovenskem odru fantastično opero v treh dejanjih s prologom in epilogom »Hoffmannove pripovedi«. Besedilo je spisal Jules Barbier, godbo zložil Jacques Offenbach.

* **Oporni pevec Naval**, naš rojak, poje 23. t. m. v Bösendorferjevi dvorani na Dunaju, kjer priredi pevski večer.

* **Skrivnost krščanske umetnosti.** Marquis Crispolti je pred kratkim predaval v Parizu o »skrivnosti krščanske umetnosti«. Rekel je med drugim: »Vsi veliki krščanski umetniki so bili ponižni. Ideja Dantejeva izvira iz ideje Frančiškove. Ali bomo mi doživeli preporod in probujenje krščanske umetnosti v XX. stoletju? Povračanje k duševnosti v izrazu nam daje upanje. Drugo znamenje, da se poživijo krščanska umetnost, je veliko versko gibanje, katero je sicer še nejasno, a je vendar očitno. A pred vsem je treba, da se umetniki vtople v onega duha ponižnosti, ki je navdajal Fra Angelica, Frančiška in Danteja. Iz tega bo vzrasla nova visoka umetnost«.

Izpred sodišča.

Ne vé, zakaj ga je. V Pavlinovi gostilni v Mostah pili so fantje iz Mengša, katerim se je pridružil tudi Nande Lap. delavec iz Most. Vračajoči se skozi vas Suhodole zapazili so Mengšani, da tečejo fantje iz Most in Žej za njimi, na kar so tudi ti stekli. Pri tej priliki brez vsakega povoda in brez prepira sune Lap z odprtim nožem Mengšana Jožefa Šusterja v hrbet in ga potem še s pestjo parkrat po glavi udari, kar tudi sam priznava. Sodišče mu je priznalo 4 mesece težke ječe. — Kamenje je deževalo. V Fakinovi gostilni na Belskem bili so zvečer dne 6 junija pr. l. premogarji židane vole. Iz gostilne grede sta dva polomila Smukov plot. To pa lastniku Martinu Smuku ni bilo všeč, posebno ga je pa razburila opazka premogarja Franceta Borštnarja, zakaj da on trpi, da se mu taka škoda dela. To pa je junaka Smukovega plota, Jakoba Zoreta, tako razburilo, da sta z njegovim tovarišem jela kamenje metati proti Borštnarju. A tudi z nasprotni strani je jelo dežiti kamenje. Jakobu Zorec priletel je kamen na usta ter mu izbil prednje zobe. Delavec Tine Pesko in Ivan Borštnar sta bila v tem boju posebno prizadeta in še o Martinu Smuku se je trdilo, da je nosil kamenje v predpasniku. Zorec je trdil, da dobro vé, da ga je kamen, vržen od Peskota, zadel na usta; kot priča zaslišani orožnik je pa pri obravnavi odločno izpovedal, da se je po končanem boju Zorec sam izrazil, da storilca ne pozna. Ker je bilo dokazano, da sta se Pesko in Ivan Borštnar dejansko udeležila boja, obsodilo ju je sodišče vsacega na štiri tedne ječe. Martina Smuka pa je sodišče oprostilo. —

Za lopatostaservuvala. Jože Gogala, hlapec na Dovjem, je v tovarni za cement zmetaval premog. Ker pa ni imel svoje lopate, vzel si je Matevž Koširjevo. Na tega poziv, naj da lopato nazaj, prišel je Gogala kleti ter sunil z njo Koširja v ramo. Začela sta se ruvati za lopato, in ko je Košir rekel, da gre zadevo naznaniti poslovođu, žugal ma je Košir, da ga mora se danes zaklati, če je prav tri leta zaprt. Obdolženec se zagovarja s pijanostjo; obsojen je bil na štiri mesece težke ječe. — O tistih nesrečnih ljubezen. Delavec Andrej Rant se je zagledal v Lebnovo deklo Jerico. Ker pa ta ni marala zanj, pretil ji je že preje, da ji bo nekaj naredil. Zvečer dne 3. januarja je vrzel skozi okno v njeno spalnico kamen, kateri je priletel s tako silo, da je Jerica vsled strahu par dni bolehal. Gogala pravi, da je neko veliko skalo s takmočjo vrzel ob tla, da je zmrcznjena zemlja odkropila in prebila ekno. Ker ta izmišljeni zagovor ni obveljal, obsojen je bil na štiri mesece težke ječe. — V Ameriko jo je pred tremi leti popihl Janez Jernejčič iz Slivce pri Rakeku, ne da bi bil čakal nabora; sedaj se je pa vrnil sam nazaj ter bo moral to nadomestiti, kar je zamudil, vrhu tega je bil pa še obsojen na deset dni zapora in na 10 kron denarne globe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Štrajk v Kadiksu. Arsenalski delavci in pekovski pomočniki so stopili v štrajk, železniški delavci se jim pridružijo. — Štrajk v Barceloni. O poskusu, da bi se polastili delavskih voz, je prišlo med štrajkovci in redarstvom do spopada, v katerem sta bila ranjena po streljih iz revolverja en redar in en voznik. Enega štrajkovcev so zaprli. — Atentat na patrijarha Ormaniana. Provročitelj atentata na patrijarha Ormaniana, Kačikijan, in eden njegovih sokrivcev sta obsojena na smrt. Od štirih soobtožencev so trije obsojeni v razne kazni; dva od njih v dosmrtno ječo. En soobtoženelec je rešen obtožbe. Štirje poslednji so priznali, da jim je bil namen, izsiljevati denar iz armenskih odličnjakov. — Važna izjava. Kakor javlja »Agencija Stefani«, je neki delavec imenom Barabino v Rimu iznašel napravo, s katero se lahko najde mesto, kjer se je kaka ladija potopila in se ladija lahko vzdigne. — Oprodščeni morilec. Porotno sodišče v Besenrozeburgu je oprostilo posestnika Chalmuleka, ki je umoril ljubimca svoje žene. — Slepars plemenitaškimi diplomami. V Pragi se začne te dni pravda proti Jožefu Majtskememu, ki je ponarejal plemenitaške diplome. Pravda bo trajala kake tri tedne. Zaslišanih bo mnogo prič, med njimi tudi češki minister Rezek. — Izseljencev v Ameriko je iz Avstro-Ogrske vsak dan 500 do 600. — Časopis na morju. Reuterjev brzojavni urad oddaja sedaj potom Marconijeva brezžičnega brzojavljenja na morje nekaterim ladijam svoje brzojavke, katere potem obesimo na ladije v salone, da so potem potniki, ako tudi visoko na morju, obveščeni o najnovejših stvareh. — Strašna rodbinska drama. V Tablatu pri St. Gallenu je neki Müller ustrelil svojih pet otrok, svojo ženo in sebe vsled bede. — Potres so čutili, kakor se poroča iz Sirakusa - Modica. — Zadržil je v Vratislavi delavec Ernst Vollmann deklico Klaro Jargosch in ji oropal 10 kron. — Ruski Humbert. V Petrogradu so prijeli nekega Nikolaja Mihajlova, ki je osleparil na sličen način, kakor pariški Humbertovi, ljudi za 11 milijonov rubljev. — Napadalec na belgijskega kralja, Rubino, je bil v Bruselju obsojen v dosmrtno ječo. — Velika povodenj. Iz Glasgowa se poroča: Clyde je izstopila preko bregov. Škode je več tisoč funtov šterlingov. Hiše so se porušile, ceste so pod vodo. — Sodnik slepar. Sodni svetnik Soos v Budimpešti je v sodni preiskavi, ker je raznim strankam izsilil denar in jih ogoljufal v uradu.

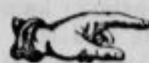
Princezinja Lujiza je pisala bavarški

princezinji Terezi pismo, v katerem pravi, naj saški dvor hitro odloči o njeni usodi, ker življenja prostovoljne jetnice ne more dolgo prenesti. Iz Draždan se poroča, da je v nekem ondodnem hotelu princezinja že naročila sobe. Obravnavo o ločitvi zakona so prekinili, ker bodo zdravniki prej izdali izjavo o duševnem položaju princezinje. Zdravniki so označili njen duševni položaj kot »psychopathia hysterica« in pravijo, da se svojih dejanj ni zavedala. S tem hočejo ugoditi pot do sprave in do njenih otrok. Zdravniki pravijo, da utegne prezgodnje poviti in da bi potem nastala nevarnost za mater in otroka. Giron bo šel v Ameriko in ima že vožnji listek (?). Menda je to tudi v pogojih, za katere je dobil pol milijona frankov. Sicer pravi, da se nikakor za vedno ne posavlja. Princezinji še vedno piše, a ta teh pisem ne dobi več v roke. Stariši princezinje so stavili

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in z jamčeno čisto.

62 25-4

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.

prinčezinji naslednje pogoje: 1. Gironu se mora popolnoma odpovedati. 2. Stariši določajo, kje sme prinčezinja odsej bivati, in tudi določijo osebe njenega spremstva. Kralj saški noče baje o sporazumjenju nič slišati in hoče, da se ne le prestolonaslednik, ampak tudi njegovi otroci, katerim je mati prinčezinja Lujiza, izključijo od prestolonasledstva. Prestolonaslednik svoje žene ne more pozabiti. Iz Amerike so došle prinčezinji večje denarne pošiljave. Sv. oče ji je pisal pismo, v katerem ji daje očetovske nauke in svarila. Drugi viri zopet poročajo, da je Giron dobil od prinčezinje Lujize v Bruselju pismo, v katerem mu naznanja, kje in pod kakim imenom bo stanovala v Švici. O tej sferi dohaja v svet toliko nasprotujočih si vesti, da ni mogoče poizvedeti resničnega polčaja. Radi sfere so v Draždanih odpovedane vse oficijelne predpusne veselice. Neki ameriški impresarij je ponudil Gironu pet sto mark za vsak večer, kadar se pokaže občinstvu. Res ameriško! Giron bode svoje doživljaje spisal in izdal v posebni knjigi; priredil jih bo bržkone v prav senzacionalen roman.

Svetovaclavska. Na zadnjem zborovanju se je trdilo, da se da konkurz odvrniti samo v slučaju, ako člani zlože še dva milijona kron.

Meščanski klub

danes ob pol osmi uri zvečer
predpusni zabavni večer.

Svira vojaška godba.

Telefonska in brzojavna poročila.

Krško, 11. febr. Strašanska razburjenost med liberalci, grozovita nevolja nad Romihom. Za danes odločena volitev tretjega razreda preložena na 19. februarja. Priprava za volitev nezakonita. Imenitna blamaža veleučbenega doktorja in župana!

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Vojni odsek je nadaljeval nadrobno razpravo o kontingentu vojaških novincev.

Dunaj, 11. febr. „Slovanska zveza“ je imela danes sejo, v kateri je sklenila, da bo glasovala proti vojni predlogi.

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Nadvojvodinja Elizabeta, mati španske kraljice-vdove, obolela je za vnetjem desne pljučne polute. Nevarnih znakov doslej ni.

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Budgetni odsek poslanske zbornice je razpravljal o konverziji rent. Finančni minister je podal zaupna pojasnila.

Dunaj, 11. febr. Danes ima sejo od 10. ure dopoldne do 6. ure zvečer proračunski odsek, ki bode rešil predlogo o konverziji. Tudi vojni odsek ima danes sejo. Poslanska zbornica bo jutri in v petek skoro gotovo obravnavala o konverzijski predlogi.

Konjice, 11. febr. Notar Kocbek od mrtvouda zadet umrl. Pogreb bo v petek.

Semlin, 11. febr. (C. B.) Srbska kraljeva dvojica je na potu v Krušedol dospela sem. V cesarjevem imenu jo je pozdravil ban.

Bruselj, 11. febr. Giron je danes nenadoma odpotoval v Genf. Pred od-

hodom je dejal, da mora preprečiti, da bi prinčezinjo Lujizo zaprli kakor prinčezinjo Koburško v blaznico.

Bruselj, 11. febr. Giron je pozval dva gospoda, s katerima je hotel v kavarni igrati karte, na dvoboj. Ko se je Giron gospodoma predstavil, sta gospoda odložila karte in mu pokazala hrbet.

Bruselj, 11. febr. Bivša carica meksikanska Karlota je imela včeraj jako hud napad njene bolezni. Danes ji je nekoliko odleglo.

Draždane, 11. febr. Napram vestem, da se je zasedanje posebnega sodišča, ki razsoja o ločitvi zakona prinčezinje Lujize, preložilo, se poroča, da bo sodišče imelo sejo jutri ob 10. uri dopoldne.

Petrograd, 11. febr. Nedaleč od vasi Sudak v okraju Sebastopol so roparji umorili rodbino, obstoječo iz sedmih oseb, in jo oropali.

Zofija, 11. febr. Vojni minister je odredil, da se oni, ki so bili potrjeni 28. preteklega meseca na naborih, takoj odpokličejo v vojake, ker proti Bolgarski nevarnost radi mobilizacije turške vojske.

Zofija, 11. febr. Sarafov, o katerem so nekateri listi poročali, da je odpotoval v Pariz, je z močno četo udril v Makedonijo.

Beligrad, 11. febr. Rezervisti so dobili povelje, naj bodo pripravljeni za slučaj mobilizacije.

Neapolj, 11. febr. Pravda Krupove rodbine proti laškemu socialno-demokratskemu listu „Propaganda“ se vrši 17. t. m. List bo zagovarjalo več odvetnikov.

London, 11. febr. H katastrofi na družabnih otokih se poroča, da je v valovih zginilo 15.000 ljudi, mej njimi mnogo Evropejcev.

Pariz, 11. febr. Vojni minister je častnikom strogo prepovedal, da ne smejo nič poročati častnikom o ponovljeni Dreyfusovi aferi.

Tanger, 11. febr. Vrše se zopet hudi boji mej četami marokanskega sultana in pretendentovimi četami. Pretendent je dobil pomoč od meje Sahare, odkoder je s četami prikorakal njegov sin.

**FRANČIŠKA JOŽEFA
GRENKVA VODA**
je edino prijetno užito
naravno čišilo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10	9. zjut.	753.8	-3.0	sl. sever	oblačno	0.0
11	2. popol.	746.2	6.8	sl. jug sr. svzh.	megla del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 2.7° normale, -0.7°.

Stavbišča na prodaj.

Zemljišče v Ljubljani, škofijska prijava imenovano, katero ima 54.347.54² površine, je na prodaj bodisi celotno ali pa po parcelah, kakor jih je mestni magistrat odobril. Več se izve pri gospodu Josipu Jegliču, ravnatelju „Gospodarske zveze“.

167 1-1

Kmetiška posejilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-24

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Emajlirani higijenični

pljuvalniki

se dobivajo najcenejše pri

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

164 4-1

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Homi

železninar in špacerist, vojašine prost, želi sedanji prostor premeniti; blagohotne ponudbe pod „zvešt 74“ na upravnitvo tega lista, 151 4-3

Dobiva se v vseh knjigotrdnicah

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz

* Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski. *

Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih 14 dni se izdaja en sešitek.

Založila knjigarna

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

111 20-4

Senzačni liker *****

Monte Cristo

***** prve vrste.

Velika posebnost med likerji.

čudovitega okusa

krepčalo za želodec. *

Na prodaj v vseh boljših prodajalnicah s kolonijalnim blagom in delikatesami.

Josip Archleb in drug
desill. na par v PRAGI.

Odlikovan s 84 prvimi svetinjami.

1362 20-20

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in sladila Dunaj IX, Spitalgasse 31, ki je odobrena od vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K, 1/2, steklenice K 2 60. V Ljubljani se dobiva pri trgovcih: J. Jebečin, Kham & Murnik, S. Kordin, 22 30-11 A. Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina.